

سنڌ ايڪٽ نمبر XI مجريه 2014
SINDH ACT NO.XI OF 2014

اين آءِ بي ڊي پوسٽ گريجوئيٽ انسٽيٽيوٽ آف لائف سائنسز ايڪٽ،
2014

THE NIBD POST GRADUATE INSTITUTE OF
LIFE SCIENCES ACT, 2014
فهرست (CONTENTS)

تمهيد (Preamble)

دفعات (Sections)

1. مختصر عنوان ۽ شروعات

Short Title and commencement

2. وصفون

Definitions

3. اداري جو قيام ۽ هيئت

Establishment and incorporation of the Institute

4. اداري جا اختيار ۽ ڪم

Powers and Functions of the Institute

5. ادارو سڀني لاءِ کليل هوندو

Institute open to all

6. اداري جي پڙهائي

Teachings of the Institute

7. اختيارين

Authorities

8. اداري جا عملدار
Officers of the Institute
9. سرپرست
Patron
10. معائنو
Visitation
11. چيئر پرسن
Chairperson
12. ڊائريڪٽر
Director
13. رجسٽرار
Registrar
14. تعليمي ۽ انتظامي عملو
Academic and Administrative staff
15. ڊائريڪٽر ماليات
Director Finance
16. امتحانن جو ڪنٽرولر
Controller Examinations
17. بورڊ آف گورنرز
Board of Governors
18. بورڊ جا اختيار ۽ ذميداريون
Powers and Duties of the Board
19. بورڊ جون گڏجاڻيون
Meetings of the Board
20. اڪيڊمڪ ڪائونسل
Academic Council

21.	اڪيڊمڪ ڪائونسل جا اختيار ۽ ذميداريون
	Powers and Duties of Academic Council
22.	ٻين اختيارين جي جوڙجڪ، ڪم ۽ اختيار
	Constitution, Functions and Powers of other Authorities
23.	اٿارٽي طرفان ڪميٽي جي مقرري
	Appointment of Committees by certain Authorities
24.	اداري جو فنڊ، آڊٽ ۽ اڪائونٽس
	Institute fund, audit and accounts
25.	خاص اختيارين پاران ڪميٽين جي مقرري
	Appointment of Committees
26.	اٿارٽيز ۾ عارضي آساميون ڀرڻ
	Filling of casual vacancies in Authorities
27.	عام گنجائش
	General Provisions
28.	تشریح
	Interpretation
29.	پهريان قانون
	First Statutes
30.	دائرہ اختيار تي پابندي
	Bar of Jurisdiction
31.	ضمانت
	Indemnity
32.	رندڪون هٽائڻ
	Removal of Difficulties
	شيدول
	Schedule

سنڌ ايڪٽ نمبر XI مجريه 2014
SINDH ACT NO.XI OF 2014
اين آءِ بي ڊي پوسٽ گريجوئيٽ انسٽيٽيوٽ آف
لائف سائنسز ايڪٽ، 2014
THE NIBD POST GRADUATE
INSTITUTE OF LIFE SCIENCES
ACT, 2014

[25 مارچ 2014]

ايڪٽ جنهن ذريعي هڪ ادارو قائم ڪيو ويندو جنهن کي
اين آءِ بي ڊي پوسٽ گريجوئيٽ انسٽيٽيوٽ آف لائف
سائنسز سڏيو ويندو.

تمهيد (Preamble)

جيئن ته هڪ ادارو قائم ڪرڻ ضروري ٿي پيو آهي، جنهن
کي اين آءِ بي ڊي پوسٽ گريجوئيٽ انسٽيٽيوٽ آف لائف
سائنسز سڏيو ويندو ۽ جنهن سان لاڳاپيل معاملن کي منهن
ڏنو ويندو.

ان کي هن ريت عمل ۾ آندو ويندو:

مختصر عنوان ۽
شروعات
Short Title and
commencement

1.(1) هن ايڪٽ کي اين آءِ بي ڊي پوسٽ گريجوئيٽ
انسٽيٽيوٽ آف لائف سائنسز ايڪٽ، 2014 سڏيو ويندو.
(2) ان کي فوري طور لاڳو ڪيو ويندو.

وصفون
Definitions

2. هن ايڪٽ ۾ جيستائين ڪجهه مضمون ۽ مفهوم جي
متضاد نه هجي، تيستائين:

(a) “اڪيڊمڪ ڪائونسل” مطلب اداري جي اڪيڊمڪ

ڪائونسل؛

(b) “اختياري” مطلب اداري جي اختياري، جيئن دفعہ 7 ۾ بيان ڪيو ويو آهي؛

(c) “بورڊ” مطلب اداري جو بورڊ آف گورنرز؛

(d) “چيئر پرسن” مطلب بورڊ جو چيئر پرسن؛

(e) “ڪميشن” مطلب سنڌ هائير ايجوڪيشن ڪميشن؛

(f) “ڊائريڪٽر” مطلب اداري جو ڊائريڪٽر؛

(g) “ڊين” مطلب فيڪلٽي جو ڊين؛

(h) “فيڪلٽي” مطلب اداري جي فيڪلٽي؛

(i) “حڪومت” مطلب سنڌ حڪومت؛

(j) “سربراھ” مطلب تدريسي شعبي جو سربراھ؛

(k) “ادارو” مطلب اين آءِ بي ڊي پوسٽ گريجوئيٽ انسٽيٽيوٽ آف لائف سائنسنز؛

(l) “عملدار” مطلب دفعہ 8 ۾ بيان ڪيل اداري جي عملدارن مان ڪو عملدار؛

(m) “سرپرست” مطلب اداري جو سرپرست؛

(n) “بيان ڪيل” مطلب قانون، ضابطن ۽ قاعدن موجب بيان ڪيل؛

(o) “رجسٽرار” مطلب اداري جو رجسٽرار؛

(p) “سوسائٽي” مطلب سوسائٽيز رجسٽريشن ايڪٽ، 1925 تحت رجسٽرڊ نيشنل انسٽيٽيوٽ آف بلڊ ڊيزيزز ويلفيئر سوسائٽي؛

(q) “قانون، ضابطا ۽ قاعدا” مطلب هن ايڪٽ تحت جوڙيل قانون، ضابطا ۽ قاعدا؛

(r) “استاد” مطلب اداري طرفان مڪمل طور يا عارضي طور

رڪيل پروفيسر، ايسوسيئيٽ پروفيسر، اسسٽنٽ پروفيسر ۽ ليڪچرر ۽ اهڙو شخص جيڪو ضابطن موجب استاد ڄاڻايو ويو هجي؛

(S) "تدريسي شعبو" مطلب اداري طرفان قائم ڪيل ۽ سنڀاليل تدريسي شعبو.

3.(1) ڪراچي ۾ هڪ ادارو قائم ڪيو ويندو جنهن کي اين آءِ بي ڊي پوسٽ گريجوئيٽ انسٽيٽيوٽ آف لائف سائنسز سڏيو ويندو جيڪو هيٺين تي مشتمل هوندو:

(i) سرپرست، چيئرپرسن، ڊائريڪٽر، ڊينس ۽ بورڊ جا ٻيا ميمبر؛

(ii) اهڙي اڪيڊمڪ ڪائونسل، ڪميٽين ۽ ٻين باڊيز جا ميمبر جيئن بورڊ قائم ڪري؛

(iii) اداري ۽ ان جي جڙيل يونٽس جا استاد ۽ شاگرد؛ ۽

(iv) اهڙا ٻيا عملدار ۽ عملي جا ميمبر جيئن وقت بوقت بورڊ طرفان بيان ڪيا وڃن.

(2) ادارو اين آءِ بي ڊي پوسٽ گريجوئيٽ انسٽيٽيوٽ آف لائف سائنسز جي نالي سان باڊي ڪارپوريت هوندو جنهن وٽ حقيقي وارثي ۽ عام مهر هوندي، جيڪو ڪا به ملڪيت يا سيڙپڪاريون حاصل ڪري، رکي ۽ نيڪال ڪري سگهندو ۽ ان نالي سان ڪيس ڪري سگهندو ۽ مٿس ڪيس ٿي سگهندو.

(3) ادارو ملڪ اندر يا ملڪ کان ٻاهر ڪيمپس يا ڪيمپسز قائم ڪرڻ لاءِ اپاءَ وٺي سگهي ٿو.

4. اداري جا اختيار ۽ ڪم هن ايڪٽ موجب هوندو ۽ حڪومت طرفان وقت بوقت جيڪي هدايتون جاري ڪيون

ويجن ۽ رهنمائي ڪئي وڃي، اداري کي هيٺيان اختيار هوندا:

(a) پوسٽ گريجوئيٽ پروگرام ڪرائڻ جهڙوڪ پوسٽ گريجوئيٽ ڊپلوما، ماسٽر آف فلاسفي، ڊاڪٽريٽ آف ميڊيسن ۽ ڊاڪٽريٽ آف فلاسفي؛

(b) ميڊيڪل ۽ لائف سائنسز جي اصولن موجب تدريس ۽ تربيت ڏيڻ پر اها اپيڊيما لاجي ۽ بايو ايسٽيٽڪس، پبلڪ هيلٿ، مئنيجمينٽ سائنسز هيماٽولاجي، ميڊيسن ۽ لاڳاپيل سائنسز سرجري ۽ لاڳاپيل سائنسز آسٽرڪس ۽ گائناڪالاجي، پيڊياٽرڪس، ميڊيڪل جينيٽڪس، بايو ٽيڪنالاجي، اينا تومي، فزيالاجي، پيٿالاجي، فارماڪالاجي، بايو ڪيمسٽري، نرسنگ، پيراميڊڪس، فارميسي، ڪلينيڪل فارميسي، ليباريٽري ۽ بلڊ بئنڪ ۽ ريفريشر ڪورسز تائين محدود نه هوندي؛

(c) تحقيق، انتظامن ۽ ترقياتي پروگرامن بابت گنجائش بڻائڻ ته جيئن ڄاڻ کي اهڙيءَ ريت ترقي وٺرائي ۽ هٿي وٺرائي سگهجي، جيئن اهو طئي ڪري؛

(d) ميڊيڪل ۽ لائف سائنسز بيماري کان بچاءُ ۽ علاج جي ميدان ۾ تحقيق، سرويز، تجربا ۽ مشاهدا ڪرڻ ۽ هٿي وٺائڻ؛

(e) شاگردن جي داخلا ۽ امتحان وٺڻ؛

(f) تحقيقي دستاويز، تعليمات ۽ اهڙيون ٻيو ڪم شايع ڪرائڻ، جيڪو اداري طرفان مڪمل ڪيو ويو هجي يا ڪنهن ٻئي اداري ۽ ايجنسي، مقامي يا پرڏيهي جي سهڪار سان تيار ڪيو ويو هجي يا جيڪو ٻي صورت ۾ اداري جي لاءِ قيمتي هجي؛

(g) سيمينار ۽ ڪانفرنسون منعقد ڪرڻ ۽ قومي ۽ بين

الاقوامي ايجنسین، تنظیم، ادارن ۽ یونیورسٽیز سان اداري جي لاءِ فائديمند سرگرمين ۾ سهڪار ڪرڻ؛

(h) اداري ۽ اداري سان الحاق ٿيل ادارن ۾ پڙهائي جا ڪارسز بيان ڪرڻ؛

(i) تعليم جي ترقي لاءِ سکيا جا مرڪز قائم ڪرڻ، سنڀالڻ ۽ انتظام ڪرڻ ۽ انهن جي مرمت، سار سنڀال ۽ انتظامن لاءِ اهڙا انتظام ڪرڻ جيئن اهو طئي ڪري؛

(j) امتحان ڪرائڻ ۽ ڊگريون، ڊپلوماز سرٽيفڪيٽ ۽ ٻيا تعليمي اعزاز ڏيڻ ۽ اهڙن ماڻهن کي جن داخلا ورتي هجي ۽ بيان ڪيل شرطن موجب امتحان پاس ڪيا هجن؛

(k) اهڙا عملدار ۽ عملو مقرر ڪرڻ ۽ اهڙن عملدارن ۽ عملي جا شرط ۽ ضابطا ۽ اختيار ۽ ذميداريون بيان ڪرڻ؛

(l) بيان ڪيل شرطن موجب ادارن کي الحاق ڏيڻ ۽ الحاق ختم ڪرڻ؛

(m) پاڻ کي ٻين ادارن سان الحاق ڪرڻ يا جوڙڻ ۽ پنهنجا ڪم ۽ تعليم جي فراهمي لاءِ ذميداريون ادا ڪرڻ لاءِ فيڪلٽيز ۽ تدريسي شعبا قائم ڪرڻ؛

(n) اداري لاءِ نصاب جوڙڻ ۽ پڙهائي جا ڪورسز بيان ڪرڻ؛

(o) منظور ٿيل ماڻهن کي اعزازي ڊگريون يا ٻيون مراعتون ڏيڻ، اهڙيءَ ريت جيئن بيان ڪيو ويو هجي؛

(p) تعليم، تربيت ۽ تحقيق لاءِ ٻين سهولتن جو قيام ۽ سهڪار ڪرڻ؛

(q) معاهدن، ٺيڪن ۽ انتظامن ۾ يونيورسٽين، تنظيم، ادارن، باڊيز ۽ فردن سان شامل ٿيڻ ته جيئن پنهنجا ڪم ۽ سرگرميون سرانجام ڏئي سگهجن؛

(r) تدریس، تحقیق، تربیت، مشاورت، انتظامي معاملن ۽ ٻين لاڳاپيل مقصدن لاءِ عهدا پيدا ڪرڻ ۽ انهن تي ماڻهن کي مقرر ڪرڻ؛

(s) منتقل ڪيل ملڪيت ۽ گرانٽس، عطيا، ٽرسٽس، تحفا، چندا، انڊومينٽس يا اداري کي ڪيل ٻيا حصا حاصل ڪرڻ، وٺڻ ۽ سنڀالڻ ۽ اهڙي ملڪيت، گرانٽس، عطين، ٽرسٽس، تحفن، چندن، انڊومينٽس ۽ حصن ذريعي مليل فنڊز کي سيڙائڻ اهڙي ريت جيئن اهو مناسب سمجهي؛

(t) اهڙي تحقيق ڪرڻ جيڪا اهو ڪنهن به يا سمورين سکيا جي شاخن ۾ طئي ڪري ۽

(u) اهڙا سمورا قدم کڻڻ ۽ شيون ڪرڻ، جيڪي مٿي ڄاڻايل اختيارن سان لاڳاپيل هجن يا نه هجن، جيئن درخواست ڪئي وڃي يا اداري جي وڌيڪ مقصدن حاصل ڪرڻ لاءِ تعليمي، سکيا ۽ تحقيق جي جڳهه هئڻ ناتي ضروري هجي.

5. ادارو سڀني ماڻهن لاءِ ڪنهن به جنس، مذهب، نسل، طبقي يا رنگ يا ڊوميسائيل سان تعلق رکندا هجن، انهن لاءِ کليل هوندو. جيڪي تعليمي طور تي اداري طرفان پڙهائي لاءِ آڇيل ڪورسز ۾ داخلا لاءِ اهل هجن ۽ اهڙي ڪنهن به شخص کي فقط جنس، مذهب، نسل، طبقي، رنگ يا ڊوميسائيل جي بنياد تي مراعتن کان انڪار نه ڪيو ويندو.

6.(1) اداري جا تعليمي پروگرام بيان ڪيل طريقي موجب هلايا ويندا.

(2) ادارو امتحانن منعقد ڪرڻ لاءِ ٻاهريان ممتحن گهرائي سگهي ٿو.

(3) نصاب، پڙهائي جا ڪارسز ۽ تعليم جي فراهمي لاءِ

ادارو سڀني لاءِ کليل
هوندو
Institute open to
all

اداري جي پڙهائي
Teachings of the
Institute

اختياريون Authorities	هدايتن لاءِ ادارا حڪومت ۽ ڪميشن طرفان وقت بوقت ملندڙ هدايتن تي عمل ڪندو. 7. اداري جون هيٺيون اختياريون هونديون: (a) بورڊ آف گورنرز؛ (b) اڪيڊمڪ ڪائونسل؛ (c) بورڊز آف فيڪلٽيز؛ (d) بورڊز آف اسٽڊيز؛ (e) سليڪشن بورڊ؛ (f) اعليٰ تعليم ۽ تحقيق جو بورڊ؛ (g) ماليات ۽ منصوبابندي ڪميٽي؛ (h) ڊسپلن ڪميٽي؛ (i) الحاق ڪميٽي؛ (j) اهڙيون ٻيون اختياريون جيڪي قانونن ۾ بيان ڪيون ويون هجن.
اداري جا عملدار Officers of the Institute	8. اداري جا هيٺيان عملدار هوندا: (i) چيئر پرسن؛ (ii) ڊائريڪٽر؛ (iii) ڊينز؛ (iv) تدريسي شعبن جا سربراهه؛ (v) رجسٽرار؛ (vi) ڊائريڪٽر فنانس؛ (vii) امتحانن جو ڪنٽرولر؛ (viii) ريزيڊنٽ آڊيٽر؛ (ix) لائبريرين؛ ۽ (x) اهڙا ٻيا ماڻهو جيڪي ضابطن ۾ بيان ڪيا ويا هجن ته

	عملدار هوندا.
سرپرست	9.(1) سنڌ جو گورنر اداري جو سرپرست هوندو.
Patron	(2) سرپرست جڏهن موجود هوندو اداري جي ڪانويڪيشن جي صدارت ڪندو.
معائنو	10.(1) سرپرست اداري سان لاڳاپيل معاملن جي سلسلي ۾
Visitation	وقت بوقت جاچ پڙتال ڪري سگهي ٿو يا پڇا ڳاچا ڪرائي سگهي ٿو ڪنهن شخص يا شخصيتن کي جاچ پڙتال ڪرڻ يا پڇا ڳاچا ڪرڻ جي هدايت ڪري سگهي ٿو:
	(a) اداري، ان جي عمارتن، لائبريريز ۽ ٻين سهولتون جي باري ۾؛
	(b) ڪنهن اداري، شعبي يا اداري طرفان سنڀاليل هاسٽل جي باري ۾؛
	(c) مالياتي ۽ افرادي وسيلن کوٽ واڌ جي باري ۾؛
	(d) تدريسي تحقيق، نصاب، امتحانن ۽ اداري سان لاڳاپيل ٻين معاملن جي باري ۾؛ ۽
	(e) اهڙا ٻيا معاملو جيڪي سندس طرفان بيان ڪيا ويا هجن.
	(2) سرپرست پنهنجي دوري بابت تفصيلن کان بورڊ کي آگاهه ڪندو ۽ بورڊ سان ڳالهين بعد، بورڊ کي قدم کڻڻ بابت مشورو ڏيندو.
	(3) بورڊ اهڙي وقت دوران جيڪو سرپرست طرفان بيان ڪيو ويو هجي، کيس قدم بابت آگاهه ڪندو جيڪڏهن ڪو ڪنڊو ويو هجي، جيئن ڪنڊو ويو هجي يا دوري جي نتيجي بعد ڪنڊو وڃڻو هجي.
	(4) جتي بورڊ ڄاڻايل وقت دوران جواب نه ڏئي، سرپرست کي مطمئن ڪرڻ جوڳو قدم نه کڻي، سرپرست اهڙيون هدايتون

جاري ڪري سگهي ٿو جيڪي اهو مناسب سمجهي ۽ بورڊ
اهڙين سمورين هدايتن تي عمل ڪندو.

11. (1) سوسائٽي جو جنرل سيڪريٽري چيئرپرسن ۽ اداري
جي ڪنٽرولنگ اثارتي هوندو.

(2) چيئرپرسن سرپرست جي غير حاضري ۾ اداري جي
ڪانووڪيشن جي صدارت ڪندو.

(3) اعزائي ڊگري ڏيڻ سان لاڳاپيل هر آڇ سرپرست جي
تصديق سان جڙيل هوندي.

(4) چيئرپرسن ڪنهن به شخص کي ڪنهن به اثارتي جي
ميمبرشپ تان هٽائي سگهي ٿو جيڪڏهن اهو:

(a) جيڪڏهن ذهني توازن وڃائي ويٺو هجي؛ يا
(b) نااهل ٿي ويو هجي يا ميمبر طور ڪم ڪرڻ جي لائق نه
رهجي؛ يا

(c) پاڪستان ۾ قانون جي عدالت طرفان بداخلاقي جي ڏوهه ۾
سزا ٻڌائي وئي هجي يا اداري جي مفاد خلاف سرگرمي ۾ ملوث
ڏٺو ويو هجي.

(5) جيڪڏهن چيئرپرسن مطمئن آهي ته ڪنهن به اثارتي
جون ڪارروايون هن ايڪٽ جي گنجائشن، قانونن، ضابطن
يا قاعدن موجب نه آهن ته اهو اهڙي اثارتي کان سبب معلوم
ڪرڻ کانپوءِ ته ڇو اهڙي ڪارروائي ختم نه ڪئي وڃي، لکت
حڪم ذريعي ڪارروائي ختم ڪري سگهي ٿو.

(6) چيئرپرسن اهڙيءَ ريت عمل ڪرڻ کان قاصر هئڻ يا
ڪنهن ٻئي سبب نه هئڻ جي صورت ۾، ڊائريڪٽر يا بورڊ
طرفان بااختيار بڻايل ڪو به شخص چيئرپرسن جا سمورا
اختيار استعمال ڪندو ۽ ان جون سموريون ذميداريون ۽

ڊائريڪٽر
Director

ڪم سرانجام ڏيندو.

12. (1) ڊائريڪٽر ناميارو عالم ۽ قومي يا عالمي ساک جو منتظم ۽ معياري تعليم دان هوندو جيڪو چيئر پرسن طرفان بورڊ جي سفارش تي چئن سالن جي عرصي لاءِ اهڙين شرطن ۽ ضابطن تحت مقرر ڪيو ويندو جيئن بورڊ طئي ڪري.

(2) ڊائريڪٽر اداري جو چيف اڪيڊمڪ ۽ ايڊمنسٽريٽو عملدار هوندو ۽ هن ايڪٽ جي گنجائشن، قانونن، ضابطن، قاعدن ۽ بورڊ جي فيصلن تي عمل ڪرائڻ ۽ بورڊ طرفان جوڙيل رهنمائي ۽ حڪمت عملي تحت اداري جي پروگرام کي هلائڻ لاءِ ذميدار هوندو.

(3) خاص طور تي ۽ مٿي ڄاڻايل اختيارن جي عام حيثيت سان ٽڪراءُ ڪانسواءِ، ڊائريڪٽر کي هي اختيار پڻ حاصل هوندا:

(a) بورڊ جي غور ڪرڻ لاءِ اداري جي ڪمن ۽ بجيت کاتن جا منصوبا جمع ڪرائڻ؛

(b) ڪميونٽي جي معلومات، تربيت، تحقيق سان لاڳاپيل خدمتن لاءِ پروگرام مڪمل ڪرڻ سان لاڳاپيل سرگرمين بابت هدايت ڪرڻ؛

(c) منظور ٿيل بجيت ۾ فراهم ڪيل خرچ لاءِ بااختيار بڻائڻ ۽ خرچ جي ساڳئي ميجر هيڊ ۾ فنڊز کي ٻيهر ترتيب ڏيڻ ۽ ايندڙ گڏجاڻيءَ ۾ بورڊ کي آگاهه ڪرڻ؛

(d) رقم منظور ڪرڻ ۽ ٻيهر ترتيب ڏيڻ جيڪا بورڊ طرفان وقت بوقت ڪنهن اڻ ڏٺل آئتم لاءِ جيڪو بجيت ۾ شامل نه هجي رکي ۽ نظر ثاني ڪئي وئي هجي، ۽ ان بابت بورڊ کي ايندڙ گڏجاڻيءَ ۾ آگاهه ڪرڻ؛

(e) سليڪشن بورڊ جي سفارشن ۽ بورڊ جي منظوري سان استاد، عملدار ۽ اداري جي عملي جا ميمبر مقرر ڪرڻ ۽ اهڙا ٻيا شخص جيڪي پاليسين موجب ضروري هجن ۽ اهڙي طريقي جيڪو بورڊ طرفان منظور ڪيو ويو هجي، جنهن موجب مقرر ڪيل شخص اعليٰ شعور رکندڙ ۽ اخلاقي خوبيون رکندڙ هئڻ گهرجي.

(f) بورڊ کي طريقيڪار جي قاعدن موجب اداري جي سرگرمين ۽ ڪم جي منصوبن بابت رپورٽون فراهم ڪرڻ؛

(g) عارضي آساميون پيدا ڪرڻ ۽ پرڻ، اهڙي عرصي لاءِ جيڪو ڇهه مهينن کان وڌيڪ نه هجي؛

(h) بورڊ طرفان ڏنل ڪو ڪم مڪمل ڪرڻ؛

(i) هن ايڪٽ تحت پنهنجي اختيارن مان ڪي به اداري جي عملدار يا ٻئي ڪنهن ملازم کي سونپڻ، اهڙين شرطن موجب، جيڪڏهن ڪي هجن، جيئن بيان ڪيو ويو هجي؛ ۽

(j) اهڙا ٻيا اختيار استعمال ڪرڻ ۽ ڪم سرانجام ڏيڻ، جيئن بيان ڪيو ويو هجي.

(4) ڪنهن به وقت جڏهن ڊائريڪٽر جي آفيس خالي هجي، يا ڊائريڪٽر غير حاضر هجي يا بيماري سبب پنهنجي آفيس جا ڪم سرانجام ڏيڻ لائق نه هجي يا ٻيو ڪو سبب هجي، چيئرپرسن ڊائريڪٽر جون ذميداريون ادا ڪرڻ لاءِ اهڙا انتظام ڪندو جيئن اهو مناسب سمجهي.

(5) ڊائريڪٽر ايمرجنسي ۾، جنهن ۾ اهو تڪڙو قدم کڻڻ ضروري سمجهي، اهڙو قدم کڻي سگهي ٿو جيڪو اهو ضروري سمجهي ۽ جيترو جلدي ٿي سگهي اهڙي ڪنيل قدم بابت بورڊ کي آگاهه ڪندو.

رجسٽرار Registrar	13. (1) رجسٽرار اداري جو ڪل وقتي عملدار هوندو ۽ بورڊ طرفان اهڙين شرطن ۽ ضابطن تحت مقرر ڪيو ويندو جيئن بورڊ طئي ڪري. (2) رجسٽرار هوندو: (a) اداري جي عام مهر ۽ تعليمي رڪارڊز کي سنڀاليندو. (b) اهڙيون ٻيون ذميداريون سرانجام ڏيندو جيڪي بيان ڪيون ويون هجن.
تعليمي ۽ انتظامي عملو Academic and Administrative staff	14. اداري جو تعليمي ۽ انتظامي عملو اهڙيءَ ريت چونڊيو ويندو ته جيئن بيان ڪيل مقصد حاصل ڪري سگهجن ۽ انهن جي چونڊ جي بنيادي ڪرائيتيريا قابليت، اهلليت ۽ صلاحيت جي اعليٰ معيارن موجب هوندي. بشرطيڪ تعليمي عملي جي صورت ۾، تعليمي قابليت ۽ گهربل فائدا اهڙين مقررين لاءِ ڪميشن طرفان منظور ڪيل ۽ ڏنل فائدين کان گهٽ نه هوندا.
ڊائريڪٽر ماليات Director Finance	15. (1) ڊائريڪٽر ماليات اداري جو ڪل وقتي عملدار هوندو ۽ چيئرپرسن طرفان اهڙين شرطن ۽ ضابطن تحت مقرر ڪيو ويندو جيئن طئي ڪيو ويو هجي. (2) ڊائريڪٽر ماليات ڪري سگهندو: (a) اداري جي ملڪيت، ماليات ۽ سيڙپڪارين جو انتظام ڪندو. (b) اداري جا ساليانا ۽ نظرثاني ٿيل بجيٽ ڪاٽا تيار ڪندو ۽ اهي بورڊ کي پيش ڪندو. (c) اهو يقيني بڻائڻ ته اداري جا فنڊ انهن مقصدن لاءِ خرچ ڪيا ويا آهن، جن لاءِ اهي فراهم ڪيا ويا هيا، ۽ (d) اهڙيون ٻيون ذميداريون سرانجام ڏيڻ، جيڪي بيان

	ڪيون ويون هجن.
امتحانن جو ڪنٽرولر Controller Examinations	16.(1) اداري جو امتحانن جو ڪنٽرولر ڪل وقتي عملدار هوندو ۽ چيئرپرسن طرفان اهڙن شرطن ۽ ضابطن تحت مقرر ڪيو ويندو جيئن اهو طئي ڪري.
بورڊ آف گورنرز Board of Governors	(2) امتحانن جو ڪنٽرولر امتحان ڪرائڻ سان لاڳاپيل سمورن معاملن جو ذميدار هوندو ۽ اهڙيون ذميداريون سرانجام ڏيندو جيئن بيان ڪيو ويو هجي.
	17.(1) بورڊ مشتمل هوندو:
	(a) سوسائٽي جو جنرل سيڪريٽري، جيڪو چيئرپرسن هوندو؛
	(b) سنڌ هاءِ ڪورٽ جو جج، چيف جسٽس طرفان نامزد ڪيو ويندو؛
	(c) چيئرمين هائير ايجوڪيشن ڪميشن يا سندس طرفان نامزد ڪيل ڪميشن جو ڪل وقتي ميمبر؛
	(d) سنڌ حڪومت جي صحت کاتي جو سيڪريٽري يا سندس نامزد ڪيل؛
	(e) ڪراچي يونيورسٽي جو وائيس چانسلر يا سندس نامزد ڪيل؛
	(f) چيئرپرسن طرفان هڪ ڏين نامزد ڪيو ويندو؛
	(g) چيئرپرسن طرفان ٻه نامور شهري نامزد ڪيا ويندا؛
	(h) پاڪستان ميڊيڪل اينڊ ڊينٽل ڪائونسل جو هڪ نمائندو؛
	(i) چيئرمين آف ڪامرس اينڊ انڊسٽري جو صدر يا سندس نامزد ڪيل؛
	(j) قومي يا بين الاقوامي ساک رکندڙ هڪ سائنسدان بورڊ

طرفان نامزد ڪيو ويندو:

(k) ڊائريڪٽر: ۽

(1) رجسٽرار جيڪو بورڊ جي سيڪريٽري طور ڪم ڪندو.

(2) ايڪس آفيشو ميمبرن کانسواءِ بورڊ جا ميمبر ٽن سالن لاءِ عهدو رکي سگهندا ۽ انهن جو مدو ختم ٿيڻ بعد ٻيهر نامزدگيءَ لاءِ اهل هوندا.

(3) نامزد ڪيل ميمبر جو عهدو خالي ٿي ويندو جيڪڏهن اهو استعيفيٰ ڏئي ٿو يا بورڊ جي ٽي لڳاتار گڏجاڻين ۾ جوڳو سبب ڄاڻائڻ يا غير حاضري لاءِ موڪل جي درخواست ڏيڻ کانسواءِ غير حاضر رهي ٿو يا جنهن اثارتي ڪيس نامزد ڪيو هجي، ان طرفان سندس نامزدگي تبديل ڪئي وڃي.

بورڊ جا اختيار ۽
ذميداريون
Powers and
Duties of the
Board

18. (1) بورڊ اداري جي ايگزيڪيوٽو ۽ گورننگ باڊي هوندو ۽ هن ايڪٽ جي گنجائشن موجب ۽ قانونن موجب، اداري جي معاملن ۽ انتظامن جي عام نظرداري ڪندو.

(2) خاص طور تي ۽ مٿي ڄاڻايل اختيارن جي عام حيثيت سان ٽڪراءُ کانسواءِ ۽ هن ايڪٽ جي گنجائشن ۽ قانونن موجب، بورڊ کي اختيار حاصل هوندا ته:

(a) اداري جو سمورو ضابطو سنڀاليندو.

(b) منتقل ڪيل ملڪيت ۽ گرانٽس، وصيتن، ٽرسٽس، تحفن، عطين، وقف ۽ ٻيا حصا حاصل ڪرڻ ۽ انتظام ڪرڻ، جيڪي اداري کي ڪيا ويا هجن ۽ اهڙيون گرانٽس، وصيتون، ٽرسٽس، تحفا، عطيا، وقف ۽ ٻيا حصا اهڙي طريقي سان سڙڻ جيئن اهو مناسب سمجهي؛

(c) اداري جي مالي استحڪام جي ذميداري کڻڻ بشمول ان جي ڪمن جي موثر هئڻ جي ذميداري جي، انهن جي جاري

رهن جي ذميداري ۽ اداري جي اختياري جي تحفظ جي
ذميداري ڪرڻ جي؛

(d) سالياني رپورٽ، ڪم جي منصوبي، اڪائونٽس جي
اسٽيٽمينٽ ۽ سالياني بجيٽ جي ڪاٺ تي غور ڪرڻ ۽
منظوري ڏيڻ؛

(e) اداري جي سرگرمين ۽ آپريشنز کي هلائڻ لاءِ اصول،
پاليسي ۽ منصوبا جوڙڻ ۽ منظور ڪرڻ، ته جيئن تحقيق،
پڙهائي ۽ ٻئي تعليمي ڪم ۾ سهولت فراهم ڪري سگهجي؛
(f) اداري جي جوڳي ۽ اثرائتي ڪارڪردگي لاءِ وقت بوقت
قاعدا ۽ ضابطا جوڙڻ ۽ نظرثاني ڪرڻ؛

(g) هن ايڪٽ جا مقصد حاصل ڪرڻ لاءِ قانون جوڙڻ،
جيڪي ضروري هجن؛

(h) اداري جا حصا پيدا ڪرڻ، جهڙوڪ، فيڪلٽيز اسڪول
۽ شعبا ۽ اهڙيون اسٽينڊنگ ڪميٽين ڪائونسلز ۽ ٻيون
انتظامي يا تعليمي ايڊوائيزري باڊيز جوڙڻ جيڪي اهو
ضروري سمجهي ۽ انهن جي ڪم جي نظرداري ڪرڻ؛

(i) بجيٽ ڪاٺا، ساليانا تحقيقي پروگرام، ساليانيون رپورٽون
۽ اداري جي اڪائونٽس جي آڊٽ ٿيل اسٽيٽمينٽ تي غور
ڪرڻ ۽ منظوري ڏيڻ؛

(j) اداري جي سرگرمين سان لاڳاپيل رپورٽون طلب ڪرڻ ۽
انهن تي غور ڪرڻ ۽ منصوبن جو عملدرآمد جن تي ڪم
ٿيڻو آهي ۽ ڊائريڪٽر کي هدايت ڪرڻ ته بورڊ طرفان بيان
ڪيل ڪنهن معاملي سان لاڳاپيل معلومات فراهم ڪري؛

(k) اهڙا تعليمي ۽ انتظامي عهدا پيدا ڪرڻ جيئن اهو ضروري
سمجهي ۽ ڊائريڪٽر طرفان اهڙن عهدن تي مقرري جي

منظوري ڏيڻ؛

(l) ڪميٽيون ۽ ذيلي ڪميٽيون جوڙڻ، جيڪي ضروري

هجن؛

(m) اداري جي تدريسي ۽ غير تدريسي ملازمن جا شرط ۽

ضابطا بيان ڪرڻ، بشمول انهن جي قابليت، تجربي ۽ مقرري

لاءِ اهليت جي؛

(n) هن ايڪٽ جي گنجائشن موجب مختلف اختيارين ۾

ميمبر مقرر ڪرڻ؛

(o) اهڙا سمورا قدم کڻڻ جيڪي اهو ضروري سمجهي يا

جيڪي اداري جي جوڳي ۽ اثرائتي انتظامن ۽ ڪارڪردگي

لاءِ ضروري هجن.

(p) اختيار ڪنهن اثرائتي يا عملدار يا ڪميٽي کي سونپڻ؛

(q) بورڊ طرفان مقرر ڪيل ملازمن کي بيان ڪيل طريقي

موجب معطل ڪرڻ، سزا ڏيڻ يا ملازمت کان برطرف ڪرڻ؛

(r) سليڪشن بورڊ جي سفارشن تي استاد، عملو ۽ ٻيا ملازم ۽

اداري جا عملدار مقرر ڪرڻ؛ ۽

(s) اداري سان لاڳاپيل ٻيا سمورا معاملا هلائڻ، طئي ڪرڻ ۽

انتظام ڪرڻ ۽ ان سلسلي ۾ ٻيا اختيار استعمال ڪرڻ

جيڪي خاص طور تي هن ايڪٽ ۾ بيان نه ڪيا ويا هجن.

19. (1) بورڊ گهٽ ۾ گهٽ سال ۾ ٻه دفعا اهڙين تاريخن تي

گڏجاڻي ڪندو جيئن ڊائريڪٽر چيئرپرسن جي مشوري سان

طئي ڪري؛ بشرطيڪ هڪ خاص گڏجاڻي ڊائريڪٽر طرفان

يا بورڊ جي ميمبرن طرفان، جيڪي پنج کان گهٽ نه هجن،

انهن جي درخواست تي ڪنهن به وقت ڪوٺائي سگهبي،

جيئن ڪو به هنگامي حالت جو معاملو غور هيٺ آڻي

بورڊ جون گڏجاڻيون
Meetings of the
Board

سگهجي.

(2) خاص گڏجاڻيءَ جي صورت ۾ بورڊ جي ميمبرن کي هڪ نوٽيس ڏنو ويندو جيڪو ڏهه ڪم وارن ڏينهن کان گهٽ نه هوندو ۽ گڏجاڻيءَ جي ايجنڊا منع ڪيل هوندي، جنهن معاملي بابت خاص گڏجاڻي ڪونائي وئي آهي.

(3) بورڊ جي گڏجاڻيءَ جو ڪورم ڪل ميمبرن جي اڌ برابر هوندو جنهن جي نسبت هڪ برابر ڳڻي ويندي.

(4) بورڊ جا فيصلا موجود ميمبرن جي اڪثريت راءِ ۽ ووٽنگ سان ڪيا ويندا، جيڪڏهن ميمبر برابر ٿي وڃن، ته چيئرپرسن کي ڪاستنگ ووٽ حاصل هوندو.

(5) ذيلي دفعو (3) موجب بورڊ جا ميمبر بورڊ جي گڏجاڻيءَ ۾ ڪوبه مواصلاتي ذريعو استعمال ڪري شامل ٿي سگهن ٿا ۽ ميمبرن کي گڏجاڻيءَ ۾ شامل سمجهيو ويندو.

20. (1) اڪيڊمڪ ڪائونسل مشتمل هوندي:

اڪيڊمڪ ڪائونسل

Academic

Council

(a) ڊائريڪٽر جيڪو چيئرپرسن هوندو.

(b) سمورا ڊينس؛

(c) تدريسي شعبن جا سمورا سربراھ؛

(d) اداري جا سمورا پروفيسر ۽ ايسوسيئيٽ پروفيسر؛

(e) صحت سيڪريٽري جو نامزد ڪيل جيڪو ڊپٽي

سيڪريٽري جي عهدي کان گهٽ نه هوندو.

(f) ميڊيڪل سائنسز يا لاڳاپيل ڊسپلينز ۾ ماهر ٻه شخص

بورڊ طرفان ڊائريڪٽر جي سفارش تي نامزد ڪيا ويندا؛

(g) ڪميشن جو صلاحڪار (اڪيڊمڪس) يا سندس نامزد

ڪيل؛

(h) رجسٽرار جيڪي ان جي سيڪريٽري طور ڪم ڪندو.

(2) نامزدگي ذريعي مقرر ڪيل ميمبر سالن جي عرصي لاءِ عهدو رکي سگهندا ۽ مدو ختم ٿيڻ تي ٻيهر نامزدگي لاءِ اهل هوندا.

(3) نامزد ڪيل ميمبرن جو عهدو خالي ٿي ويندو جيڪڏهن استعيفيٰ ڏين يا ڪائونسل جي ٽي لڳاتار گڏجاڻين ۾ بنا جوڳو سبب ڄاڻايل يا غير حاضري جي موڪل ڪانسواءِ غير حاضر رهن يا سندس نامزدگي نامزد ڪندڙ اختياري طرفان تبديل ڪئي وڃي.

(4) اڪيڊمڪ ڪائونسل جي گڏجاڻيءَ جو ڪورم ڪل ميمبرن جي هڪ ڀاڱي تي برابر هوندو جنهن جي نسبت هڪ برابر ڳڻي ويندي.

21. (1) اڪيڊمڪ ڪائونسل اداري جي اڪيڊمڪ باڊي هوندي، ۽ هن ايڪٽ جي گنجائشن ۽ قانونن موجب، ان کي هدايت، تحقيق، اشاعت، امتحانن ۽ اداري جي تدريسي سرگرمين کي هٿي وٺرائڻ جو اختيار حاصل هوندو.

(2) خاص طور تي ۽ مٿي ڄاڻايل گنجائشن جي عام حيثيت سان تضاد ڪانسواءِ، اڪيڊمڪ ڪائونسل کي هيٺيان اختيار حاصل هوندا:

- (a) بورڊ کي تدريسي معاملن ۾ صلاح ڏيڻ؛
- (b) تدريس، تحقيق، اشاعت ۽ امتحانن جو انتظام ڪرڻ؛
- (c) شاگردن کي اداري جي پڙهائي جي ڪورسز ۽ امتحانن ۾ ويهڻ لاءِ داخلا جو انتظام ڪرڻ؛
- (d) اداري جي شاگردن جي چال چلت ۽ نظم و ضبط جو خيال ڪرڻ؛
- (e) بورڊ کي فيڪلٽيز ۽ تدريسي شعبن جوڙڻ ۽ انتظام ڪرڻ

لاءِ اسڪيم تجويز ڪرڻ؛

(f) اداري ۾ تدريس ۽ تحقيق جي منصوبابندي ۽ ترقيءَ لاءِ آڇن تي غور ڪرڻ ۽ آڇون جوڙڻ؛

(g) بورڊز آف فيڪلٽيز ۽ بورڊس آف اسٽڊيز جي سفارشن تي ضابطا ۽ سمورن امتحانن لاءِ نصاب جوڙڻ؛ بشرطيڪ جيڪڏهن بورڊز آف فيڪلٽيز ۽ بورڊز آف اسٽڊيز جون سفارشن بيان ڪيل تاريخ تي نه فراهم ڪيون وڃن ته ڪائونسل بورڊ جي منظوري سان ايندڙ سال لاءِ امتحانن لاءِ اڳواٽ بيان ڪيل پڙهائي جي ڪورسز کي جاري رکندي؛

(h) بورڊ کي جمع ڪرائڻ لاءِ ضابطا جوڙڻ؛

(i) اسٽوڊنٽ شپس، اسڪالر شپس، ميڊلس ۽ انعامن جو انتظام ڪرڻ؛

(j) هن ايڪٽ جي گنجائشن تحت مختلف اٿارٽيز ۾ ميمبر مقرر ڪرڻ يا نامزد ڪرڻ؛ ۽

(k) اهڙا ٻيا ڪم سرانجام ڏيڻ جيئن قانونن ۾ بيان ڪيا ويا هجن.

ٻين اختيارين جي
جوڙجڪ، ڪم ۽
اختيار

Constitution,
Functions and
Powers of other
Authorities

اٿارٽي طرفان ڪميٽي
جي مقرري

Appointment of

22. اٿارٽيز جي جوڙجڪ، ڪم ۽ اختيار جن لاءِ هن ايڪٽ ۾ ڪا خاص گنجائش نه جوڙي وئي هجي، اهي ايئن هوندا جيئن قانونن ۾ بيان ڪيو ويو هجي؛

23. بورڊ، اڪيڊمڪ ڪائونسل ۽ ٻيون اٿارٽيز وقت بوقت اهڙيون اسٽينڊنگ، اسپيشل يا ايڊوائيزري ڪميٽيون جوڙي سگهن ٿيون، جيئن اهي مناسب سمجهن ۽ ماڻهو ڪميٽي جي

Committees by certain Authorities	ميمبر طور مقرر ڪري سگهن ٿيون، جيڪي اهڙين اختيارين جا ميمبر نه هجن.
اداري جو فنڊ، آڊٽ ۽ اڪائونٽس Institute fund, audit and accounts	24.(1) اداري کي هڪ فنڊ هوندو جنهن ۾ فيس، عطين، ترستس، تحفن، انڊومينٽس، حصن، گرانٽس ۽ ٻين سمورن ذريعن کان حاصل ٿيندڙ رقم کي رکيو ويندو. (2) اداري جو مک ۽ رهيل خرچ سوسائٽي طرفان ڏنل حصي مان هلايو ويندو. (3) فنڊز مان ڪو به خرچ نه ڪيو ويندو جيستائين ان جي ادائگي لاءِ اداري جي آڊٽ عملدا طرفان هن ايڪٽ تحت جوڙيل قاعدن تحت آڊٽ ڪيو ويو هجي. (4) ڪو به حصو عطيو يا گرانٽ جيڪا سڌي يا اڻ سڌي ريت ڪنهن فوري يا لڳاتار اداري جي مالياتي ڪم ۾ ڪم اچي يا اهڙي پروگرام ۾ استعمال ۾ اچي جيڪو وقتي طور لاڳو پروگرامن ۾ شامل نه هجي، اهو بورڊ جي اڳواٽ اجازت کان سواءِ قبول ڪيو ويندو. (5) اداري جا اڪائونٽس اهڙي ريت سنڀاليا ويندا ۽ اهڙي طريقي هلايا ويندا، جيئن بورڊ طرفان طئي ڪيو ويو هجي ۽ ساليانو اداري جو مالي سال ختم ٿيڻ جي چئن مهينن اندر بورڊ طرفان مقرر ڪيل چارٽرڊ اڪائونٽن جي فرم طرفان آڊٽ ڪيا ويندا. (6) اڪائونٽس، ان سلسلي ۾ آڊيٽر طرفان تيار ڪيل رپورٽ سميت بورڊ کي منظوري لاءِ پيش ڪيا ويندا. (7) آڊيٽر جي رپورٽ تصديق ڪندي ته رپورٽ چارٽرڊ اڪائونٽس آف پاڪستان جي اداري طرفان ڪيل آڊٽ ۽

	تصديق تحت ڪئي وئي آهي.
خاص اختيارين پاران ڪميٽين جي مقرري Appointment of Committees	25. ڪا به اٿارٽي وقت بوقت اهڙي اسٽينڊنگ، اسپيشل يا ايڊوائزري ڪميٽي جوڙي سگهي ٿي، جيئن اها مناسب سمجهي، ۽ اٿارٽيز جي ميمبرن طور اهڙا ماڻهو مقرر ڪري سگهي ٿي، جيڪي ڪميٽي جا ميمبر هوندا.
اٿارٽيز ۾ عارضي آساميون ڀرڻ Filling of casual vacancies in Authorities	26. ڪنهن اٿارٽي ۾ چونڊيل، مقرر ڪيل يا نامزد ڪيل ميمبر جي خالي ٿيل ڪا جڳهه جيترو ممڪن ٿي سگهي ڪنهن شخص، شخصيتن يا باڊي چونڊيو، مقرر ڪيو يا نامزد ڪيو هجي ميمبر کي جنهن جي جاءِ خالي هجي ۽ خالي جڳهه تي چونڊيل، مقرر ڪيل يا نامزد ڪيل ماڻهو اهڙي اٿارٽي ۾ ميمبر هوندو. اهڙي رهيل عرصي لاءِ، اهڙي ماڻهو جي جاءِ تي جنهن لاءِ اهو رکيو ويو هجي.
عام گنجائش General Provisions	27. (1) ادارو حڪومت يا ڪميشن طرفان وقت بوقت جوڙيل فريم ورڪ ۽ ٻئي ڪنهن ڪم يا جوڙيل حڪمت عملي تحت ڪم ڪندو. (2) ساليانيون مانيٽرنگ چارجز جيڪي وقت بوقت حڪومت طرفان طئي ڪيون وڃن، اهي اداري طرفان سيڪريٽري صحت، صحت کاتو، حڪومت سنڌ جي نالي تي پي آرڊر جي صورت ۾ جمع ڪرايون وينديون، جيڪي گورنر سيڪريٽريٽ طرفان سنڀاليل اداري جي فنڊ طور رکيون وينديون.
تشریح Interpretation	28. جيڪڏهن هن ايڪٽ جي گنجائش جي لاڳو ٿيڻ تي ڪو سوال اٿي ته، اهو سرپرست جي سامهون رکيو ويندو جنهن جو فيصلو حتمي هوندو.
پهريان قانون	29. جيستائين ڪجهه هن ايڪٽ جي متضاد نه هجي،

First Statutes	شيدول ۾ جوڙيل قانون، هن ايڪٽ تحت جوڙيل قانون سمجھيا ويندا ۽ تيستائين لاڳو رهندا جيستائين هن ايڪٽ جي گنجائشن تحت جوڙيل نون قانونن سان تبديل نه ڪيا وڃن.
دائرہ اختيار تي پابندي Bar of Jurisdiction	30. ڪنهن به عدالت کي هن ايڪٽ تحت سٺي نيت سان ڪيل ڪنهن ڪم يا ڪم جي ارادي تي ڪا به ڪارروائي ڪرڻ، فيصلو ٻڌائڻ يا حڪم ڪرڻ جو دائره اختيار نه هوندو.
ضمانت Indemnity	31. هن ايڪٽ تحت سٺي نيت سان ڪيل ڪنهن ڪم يا ڪجهه ڪرڻ جي ارادي تي حڪومت اداري يا ڪنهن اثارتي، عملدار يا حڪومت يا اداري جي ملازم تي ڪو به مقدمو يا قانوني ڪارروائي نه ڪئي ويندي.
رندڪون هٽائڻ Removal of Difficulties	32. جيڪڏهن هن ايڪٽ جي ڪنهن به گنجائش جي لاڳو ٿيڻ ۾ ڪا به رندڪ اچي چيئرپرسن اهڙا حڪم جاري ڪري سگهي ٿو جيڪي هن ايڪٽ جي گنجائشن سان ٽڪراءَ ۾ نه هجن ۽ سندس نظر ۾ رندڪ هٽائڻ لاءِ ڪافي هجن.

شيدول
Schedule

شيدول

پهريان قانون

(ڏسو دفعو 29)

SCHEDULE

FIRST STATUTES

(See Section 29)

1.1(1) اداري ۾ هيٺيون فيڪلٽيز هونديون ۽ اهڙيون ٻيون فيڪلٽيز به قائم ڪيون وينديون جيئن قانونن ۾ بيان ڪيو

ويوهجي:

(a) دوائن جي فيڪلتي;

(b) هڏن جي ڄاڻ بابت فيڪلتي;

(2) هر فيڪلتي ۾ اهڙا ادارا، تدريسي شعبا، مرڪز يا ٻيا تعليمي يا تحقيقي حصا هوندا جيئن قانونن ۾ بيان ڪيو ويو هجي.

2. (1) هر فيڪلتي جو هڪ بورڊ هوندو، جيڪو هيٺين تي مشتمل هوندو:

(a) ڊين;

(b) فيڪلتي ۾ شامل تدريسي شعبن جا پروفيسرز ۽ هيڊز;

(c) فيڪلتي ۾ شامل بورڊ آف اسٽڊيز جا ٻه ميمبرن جيڪي لاڳاپيل اسٽڊيز جي بورڊ طرفان نامزد ڪيا ويندا;

(d) لاڳاپيل ميدان ۾ ماهر ٻه ڄڻا جيڪي اداري کان ٻاهران بورڊ طرفان نامزد ڪيا ويندا؛ ۽

(e) هڪ ميمبر ڊائريڪٽر طرفان نامزد ڪيو ويندو.

(2) ايڪس آفيسو ميمبرن کانسواءِ ميمبر ٽن سالن تائين عهدو رکي سگهندا.

(3) بورڊ آف فيڪلتي جي گڏجاڻيءَ جو ڪورم سمورن ميمبرن جي اڌ برابر هوندو جنهن کي هڪ برابر ڳڻيو ويندو.

(4) هر فيڪلتي جو بورڊ، اڪيڊمڪ ڪائونسل جي عام ضابطي لاءِ خودمختيار هوندو ۽ بورڊ وٽ هيٺيان اختيار هوندا:

(a) فيڪلتي کي ڏنل مضمونن ۾ تدريس ۽ تحقيق ۾ سهڪار ڪرڻ؛

(b) فيڪلتي ۾ شامل بورڊز آف اسٽڊيز جي سفارشن جي جاچ

پڙتال ڪرڻ، پيپر سيٽرز ۽ ممتحن جي مقرري تي، (سواءِ تحقيق ۽ ڊگري ممتحن جي) ڊائريڪٽر کي سونپڻ؛

(c) فيڪلٽي سان لاڳاپيل ٻين اهڙن معاملن تي غور ڪرڻ ۽ بعد ۾ انهن کي اڪيڊمڪ ڪائونسل حوالي ڪرڻ؛

(d) اڪيڊمڪ ڪائونسل کي پيش ڪرڻ لاءِ فيڪلٽي ۾ شامل هر هڪ شعبي جي ڪارڪردگي بنياد تي جامع ۽ سالياني رپورٽ تيار ڪرڻ؛ ۽

(e) اهڙا ٻيا ڪم سرانجام ڏيڻ جيڪي بيان ڪيا ويا هجن.

3.(1) هر فيڪلٽي لاءِ هڪ ڊين هوندو جيڪو بورڊ آف فيڪلٽي جو چيئر پرسن ۽ گورنر هوندو.

(2) ڊين فيڪلٽي جي ٽن تمام سينئر پروفيسرن منجهان ڊائريڪٽر جي سفارش تي بورڊ طرفان مقرر ڪيو ويندو ۽ ٽن سالن جي عرصي لاءِ عهدو رکي سگهندو ۽ ٻيهر مقرري لاءِ اهل هوندو.

(3) ڊين ڊگري ۾ داخلا لاءِ اميدوار پيش ڪندو سواءِ اعزازي ڊگري جي، جن جي ڪورس ۾ فيل ٿيڻ تي فيڪلٽي نظر رکندي.

(4) ڊين ٻيا اهڙا اختيار استعمال ڪندو ۽ اهڙا ٻيا ڪم سرانجام ڏيندو جيئن بيان ڪيا ويا هجن.

4.(1) هر مضمون يا لاڳاپيل مضمونن جي مجموعي جي لاءِ هڪ تدريسي شعبو هوندو جيئن ضابطن موجب بيان ڪيو ويو هجي ۽ اهو ڊپارٽمينٽ جي هيڊ طرفان هلايو ويندو.

(2) تدريسي شعبي جو هيڊ ڊائريڪٽر جي سفارش تي بورڊ طرفان شعبي جي ٽن سينيئر ترين استادن منجهان ٽن سالن جي عرصي لاءِ مقرر ڪيو ويندو ۽ اهو ٻيهر مقرريءَ جي

لاءِ اهل هوندو.

(3) شعبي جو هيڊ هن ايڪٽ جي گنجائشن موجب شعبي جي ڪم جو منصوبو جوڙيندو، انتظام ڪندو ۽ ڪم جي نگراني ڪندو ۽ ڊين آف فيڪلٽيءَ کي جوابده هوندو، هن جي شعبي جي ڪم جي لاءِ جنهن ۾ اهو شعبو شامل هجي.

5. (1) هر مضمون يا مضمونن جي مجموعي جي لاءِ هڪ بورڊ سب اسٽڊيز هوندو، جيئن ضابطن موجب بيان ڪيو ويو هجي.

(2) هر بورڊ آف اسٽڊيز مشتمل هوندو:

- (a) لاڳاپيل تدريسي شعبي جو چيئر پرسن؛
- (b) لاڳاپيل تدريسي شعبي ۾ سمورا پروفيسر ۽ ايسوسيئيٽ پروفيسر؛
- (c) اهڙا ادارتي استاد سواءِ پروفيسرز ۽ ايسوسيئيٽ پروفيسرز جي اڪيڊمڪ ڪائونسل طرفان مقرر ڪيا ويندا؛

(d) ٻه ماهر ادارتي استادن کانسواءِ ڊائريڪٽر طرفان مقرر ڪيا ويندا؛

(3) بورڊ آف اسٽڊيز جي ميمبرن جي عهدي جو مدو سواءِ ايڪس آفيشيو ميمبرن جي ٽي سال هوندو.

(4) بورڊ آف اسٽڊيز جي گڏجاڻيءَ جو ڪورم سمورن ميمبرن جي اڌ برابر هوندو، جنهن جي نسبت هڪ برابر هوندي.

(5) ميمبر آف اسٽڊيز جا ڪم هيٺين ريت هوندا:

(a) اثارتيز کي سمورن تعليمي معاملن جيڪي هدايتن،

تحقيق ۽ امتحانن سان جوڙيل هجن، لاڳاپيل مضمونن
۾ انهن بابت صلاح ڏيڻ؛

(b) سمورين ڊگريز ڊپلوما ۽ سرٽيفڪيٽس ڪورسز
مضمون يا لاڳاپيل مضمونن جي لاءِ نصاب ۽ مضمون
آچڻ؛

(c) لاڳاپيل مضمونن ۾ پيپر سيٽرز ۽ ممتحن جي نالن جو
پينل تجويز ڪرڻ؛ ۽

(d) پيا اهڙا ڪم سرانجام ڏيڻ جيڪي ضابطن ۾ بيان
ڪيا ويا هجن؛

6.(1) اعليٰ تعليم ۽ تحقيق جو بورڊ هوندو، جيڪو هيٺين تي
مشمول هوندو:

(a) ڊائريڪٽر جيڪو چيئر پرسن هوندو؛

(b) ڊينز؛

(c) لاڳاپيل ميدان ۾ تحقيق ۾ تجربو رکندڙ هڪ پروفيسر هر
فيڪلٽي مان اڪيڊمڪ ڪائونسل طرفان مقرر ڪيا ويندو؛

(d) هڪ پروفيسر هر فيڪلٽي مان سواءِ ڊين جي بورڊ طرفان
مقرر ڪيو ويندو؛

(e) هڪ وڌيڪ ميمبر ڊائريڪٽر طرفان نامزد ڪيو ويندو؛

(f) تحقيقي تنظيم جي لاڳاپيل ميدان ۽ مختلف سرڪاري
کاتن مان ٽي ميمبر بورڊ طرفان نامزد ڪيا ويندا؛ ۽

(g) رجسٽرار جيڪو ان جي سيڪريٽري طور ڪم ڪندو.

(2) اعليٰ تعليم ۽ تحقيق بورڊ جي ميمبرن جي عهدي جو مدو
سواءِ ايڪس آفيشو ميمبرز جي ٽي سال هوندو.

(3) اعليٰ تعليم ۽ تحقيق بورڊ جي گڏجاڻيءَ لاءِ ڪورم ڪل
ميمبرن جي اڌ برابر هوندو جنهن جي نسبت هڪ برابر ڳڻي

ويندي.

(4) اعليٰ تعليم ۽ تحقيق بورڊ جا ڪم هن ريت هوندا:

(a) اداري ۾ اعليٰ تعليم ۽ تحقيق جي واڌاري سان لاڳاپيل سمورن معاملن تي اثارتيز کي مشورو ڏيڻ؛

(b) اداري ۾ تحقيق جون ڊگريون شامل ڪرڻ لاءِ غور ڪرڻ ۽ اثارتيز کي رپورٽ ڪرڻ؛

(c) تحقيق جون ڊگريون ڏيڻ بابت ضابطا تجويز ڪرڻ؛

(d) شاگردن لاءِ سپروائيزرز مقرر ڪرڻ ته جيئن اهي انهن جا تيسر طئي ڪري سگهن؛

(e) ان سلسلي ۾ بورڊ آف اسٽڊيز طرفان غور ڪرڻ بعد تحقيق جي امتحانن لاءِ پيپر سيٽرز ۽ ممتحن جا نالا تجويز ڪرڻ؛

(f) اهڙا ٻيا ڪم سرانجام ڏيڻ جيڪي قانونن ۾ بيان ڪيا ويا هجن.

7. (1) سليڪشن بورڊ هوندو جيڪو هنن تي مشتمل هوندو:

(a) ڊائريڪٽر جيڪو چيئرپرسن هوندو؛

(b) بورڊ جا ٻه ميمبرز چيئرپرسن طرفان نامزد ڪيا ويندا؛

(c) ٻه مشهور ماڻهو بورڊ طرفان نامزد ڪيا ويندا؛

(d) لاڳاپيل فيڪلٽي جو ڊين؛ ۽

(e) لاڳاپيل تدريسي شعبي جو هيڊ.

(2) سليڪشن بورڊ جا ميمبرز سواءِ ايڪس آفيسو ميمبرز جي ٽن سالن تائين عهدو رکي سگهندا.

(3) سليڪشن بورڊ جي گڏجاڻيءَ جو ڪورم چار ميمبرز هوندو.

(4) سليڪشن بورڊ جو ڪوبه ميمبر بورڊ ۾ آسامي تي اميدوار طور نه حصو وٺي سگهندو. جيستائين سليڪشن بورڊ جي

چونڊ ڪارروائي جاري هجي.

(5) پروفيسرز ۽ ايسوسيئيٽ پروفيسرز جي عهدن تي نمائندا چونڊڻ ۾ سليڪشن بورڊ لاڳاپيل مضمون ۾ ٽن ماهرن کي مقرر يا مشورو ڪندو ۽ ٻين تدريسي عهدن لاءِ نمائندا چونڊڻ، ٻه ماهر لاڳاپيل مضمون لاءِ ڊائريڪٽر طرفان بورڊ طرفان منظور ڪيل هر مضمون جي ماهرن جي فهرست منجهان، سليڪشن بورڊ جي وقت بوقت سفارش تي نامزد ڪيا ويندا.

(6) سليڪشن بورڊ جا ڪم هن ريت هوندا:

(a) تدريس ۽ ٻين عهدن لاءِ اخبار ذريعي اشتهار تي مليل سمورين درخواستن تي غور ڪرڻ ۽ بورڊ کي عهدن تي موزون اميدوارن جا نالا تجويز ڪرڻ؛

(b) بورڊ کي اعليٰ بنيادي پگهار جي سفارش ڪرڻ، اهڙيءَ ريت لکت ۾ جيئن مناسب هجي؛

(c) بورڊ کي هڪ قابل تعليم يافته ماڻهو جي اداري ۾ آسامي تي مقرري جي سفارش ڪرڻ، اهڙين شرطن ۽ ضابطن موجب جيئن بيان ڪيو ويو هجي؛

(d) اڪيڊمڪ اسٽاف ۽ اداري جي عملدارن جي سمورن ترقي وارن ڪيسن تي غور ڪرڻ ۽ بورڊ کي موزون اميدوارن جا اهڙين ترقين لاءِ نالا تجويز ڪرڻ؛ ۽

(e) سليڪشن بورڊ ۽ بورڊ وچ ۾ معاملن تي اڻ حل ٿيل تڪرار جي صورت ۾ معاملو چيئرپرسن کي اماڻيو ويندو جنهن جو فيصلو حتمي هوندو.

8. (1) ماليات ۽ منصوبابندي ڪميٽي مشتمل هوندي:

(a) ڊائريڪٽر جيڪوان جو چيئرپرسن هوندو؛

(b) سمورا ڊينز؛

(c) بورڊ جو هڪ ميمبر بورڊ طرفان نامزد ڪيو ويندو.
(d) اڪيڊمڪ ڪائونسل جو هڪ ميمبر اڪيڊمڪ ڪائونسل طرفان نامزد ڪيو ويندو.

(e) هڪ نمائندو هر هڪ صحت کاتي ۽ ماليات کاتي مان جيڪو عهدي ۾ ڊپٽي سيڪريٽري کان گهٽ نه هوندو.

(f) ڊائريڪٽر فنانس جيڪو سيڪريٽري طور ڪم ڪندو.
(2) ماليات ۽ منصوبابندي ڪميٽي جي ميمبرن جي عهدي

جو مدو سواءِ اڪس آفيسو ميمبرز جي ٽي سال هوندو.

(3) ماليات ۽ منصوبابندي ڪميٽي جي گڏجاڻيءَ جو ڪورم ٽي ميمبرز هوندو.

(4) ماليات ۽ منصوبابندي ڪميٽي جا ڪم هن ريت هوندا:

(a) ڪائونٽس جي سالياني اسٽيٽمينٽ ۽ روائيزڊ بجيٽ ڪاٺڻ تي غور ڪرڻ ۽ ان سلسلي ۾ بورڊ کي مشورو ڏيڻ؛

(b) وقت بوقت اداري جي مالي حيثيت جو جائزو وٺڻ؛

(c) منصوبابندي، ترقي، ماليات، سيڙپڪاري، اداري جي ڪائونٽس بابت سمورن معاملن تي بورڊ کي مشورو ڏيڻ؛

(d) ننڍي مدي وارن ۽ ڊگهي مدي وارن منصوبن بابت تياري ڪرڻ؛

(e) اهڙا ٻيا ڪم سرانجام ڏيڻ جيئن قانونن ۾ بيان ڪيو ويو هجي.

9. (1) ڊسپلن ڪميٽي هيٺين تي مشتمل هوندي:

(a) ڊائريڪٽر يا سندس نمائندو؛

(b) پروفيسر اڪيڊمڪ ڪائونسل طرفان نامزد ڪيا ويندا؛

(c) هڪ ميمبر سوسائٽي طرفان نامزد ڪيو ويندو ۽

استاد يا شاگردن جي معاملن جو آفيسر انچارج پلي اهو

- ڪهڙي به نالي سان هجي (ميمبر سيڪريٽري).
- (2) ڊسپلن ڪميٽي سواءِ ايڪس آفيشو ميمبرن جي سمورن ميمبرن جي عهدي جو مدو ٻه سال هوندو.
- (3) ڊسپلن ڪميٽي جي گڏجاڻيءَ جو ڪورم ٽي ميمبر هوندو.
- (4) ڊسپلن ڪميٽي جا ڪم هيٺين ريت هوندا:
- (a) اڪيڊمڪ ڪائونسل کي اداري جي شاگردن جي ڪمن، نظم و ضبط ۽ نظم و ضبط وارن معاملن کي ڏسڻ لاءِ ضابطا تجويز ڪرڻ؛ ۽
- (b) اهڙا ٻيا ڪم سرانجام ڏيڻ جيڪي قانونن ۽ ضابطن موجب ان کي سونپيا ويا هجن.
10. (1) الحاق ڪميٽي هوندي، جيڪا مشتمل هوندي:
- (i) ڊائريڪٽر جيڪو چيئر پرسن هوندو؛
- (ii) بورڊ جو هڪ ميمبر بورڊ طرفان نامزد ڪيو ويندو؛
- (iii) ٻه پروفيسرز اڪيڊمڪ ڪائونسل طرفان نامزد ڪيا ويندا؛
- (2) ڪميٽي جي ميمبرن جي عهدي جي مدت سواءِ ايڪس آفيشو ميمبرن جي ٻه سال هوندي؛
- (3) الحاق ڪميٽي ماهر مقرر ڪري سگهي ٿي جيڪي تن کان وڌيڪ نه هجن؛
- (4) الحاق ڪميٽي جي گڏجاڻيءَ لاءِ ڪورم ٽي ميمبرن هوندو.
- (5) ڊائريڪٽر طرفان اداري جو هڪ عملدار مقرر ڪيو ويندو جيڪو ڪميٽي جي سيڪريٽري طور ڪم ڪندو.
11. اين آءِ بي ڊي پوسٽ گريجوئيٽ انسٽيٽيوٽ آف لائيف

سائنسز آرڊيننس، 2013 کي منسوخ ڪيو وڃي ٿو.

نوٽ: ايڪٽ جو مذڪوره ترجمو عام ماڻهن جي واقفيت لاءِ آهي
جيڪو ڪورٽ ۾ استعمال نٿو ڪري سگهجي.